

6, 7 VE 8. SINIFLARDA İNGİLİZCE ÖĞRENME SÜRECİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLARIN İNCELENMESİ¹

AN EXAMINATION OF PROBLEMS ENCOUNTERED IN THE PROCESS OF LEARNING ENGLISH IN 6TH, 7TH AND 8TH GRADES

Özlem GÖK ÇATAL²

Harun ŞAHİN³

Feti ÇELİK⁴

Başvuru Tarihi: 04-12-2017 Yayına Kabul Tarihi:23-03-2018 DOI:10.21764/maeuefd.361675

Özet: Bu araştırmanın amacı, ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıflarda İngilizce öğrenme sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları sorunların belirlenmesi ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin ortaya konulmasıdır. Araştırmada, araştırmacı tarafından geliştirilen açık uçlu görüşme formları yoluyla veriler toplanmıştır. Araştırma, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Burdur ili Bucak ilçe merkezindeki 6, 7 ve 8. sınıflarında öğrenim gören 390 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Veriler SPSS paket programından yararlanılarak analiz edilmiştir. Analiz sonucu elde edilen bulgular doğrultusunda öğrencilerin; öğretmen, öğrenci, program, çevre, sınıf ve okul, kitaplar temaları altında sorunlarla karşılaştıkları tespit edilmiş ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri ortaya konulmuştur.

Abstract: The purpose of this study is to determine the problems students who are in 6th, 7th and 8th face during the learning process in English and to reveal solution suggestions to these problems. In this research, information was collected through the open-ended interview forms developed by the researcher. The research was carried out with the participation of 390 students in 6th, 7th and 8th classes in Bucak district center of Burdur province in 2013-2014 academic year. Data were analyzed using SPSS 22 package program. According to findings found as a result of analysis, it was determined that the students faced problems under themes of teacher, student, program, environment, class, school and books and suggestions were presented for solutions to these problems.

Anahtar Sözcükler: *İngilizce Öğretim Programı1, Yabancı Dil Öğrenimi2, İngilizce Öğrenmede Sorunlar3.*

Keywords: *English Curriculum1, Foreign Language Learning2, Problems in Learning English3.*

Giriş

Günümüzde bireyler sadece kendi toplumları içindeki diğer bireylerle iletişim kurmakla yetinmemekte aynı zamanda diğer toplumlarda yaşayan bireylerle iletişim kurmakta ve bu iletişimin yoğunluğu her geçen gün artarak devam etmektedir. Özellikle bilim ve teknolojiye baş döndürücü gelişme ve değişme kültürlerarası etkileşimi eskiye oranla daha çok etkilemekte, dünyanın herhangi bir yerinde üretilen bilgiye ulaşmayı zorunluluk haline getirmektedir (Sevinç, 2006).

¹ Bu çalışma Özlem Gök'ün Doç. Dr. Harun Şahin danışmanlığında yürütülen "İlköğretim 6,7 ve 8. sınıflarda İngilizce öğrenme ve öğretme sürecinde karşılaşılan sorunların incelenmesi: Öğretmen ve öğrenci görüşleri" isimli tezden türetilmiştir.

² İngilizce Öğretmeni Ankara, ORCID: 000-0001-9907-9211 gokozlem@yahoo.com

³ Doç. Dr. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, harunsahin@mehmetakif.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8502-4711.

⁴ Feti ÇELİK, Yrd. Doç. Dr. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, EPÖ Anabilim Dalı, fcelik@mehmetakif.edu.tr

Dil bireyler arasında iletişimi sağlayan önemli bir olgu olmasına karşın, gelişen dünya koşulları içerisinde salt ana dil ile iletişim sağlamak yeterli olmamakta, bireyler kendilerini yabancı bir dil öğrenmek zorunda hissetmektedirler. İlk öğrenilen dile ana dil ya da birinci dil adı verilirken, daha sonra öğrenilen dillere ise yabancı dil denilmektedir. Ana dil bilinçaltı işlemlerle edinilirken, yabancı dilin bilinçli bir şekilde öğrenildiği belirtilmektedir (Özdemir, 2006).

Günümüzde yabancı dil öğrenmenin artan önemi bağlamında, yabancı dil öğrenmeye duyulan ihtiyaç, dil öğrenme ve öğretme sürecini de çağın gereklerine ve bireylerin ihtiyaçlarına uygun olarak sürekli izlemeyi ve geliştirmeyi zorunlu kılmaktadır. Dünyanın birçok ülkesinde, özellikle Avrupa Birliği ülkelerinde, ilköğretimde yabancı dil eğitimi önem kazanmıştır. Avrupa ülkeleri genelinde ilköğretim seviyesinde en çok öğretilen yabancı dil İngilizcedir. İngilizcenin öğretilme oranı Avrupa genelinde %71'dir (Şevik, 2008).

İlköğretim düzeyinden yükseköğretim düzeyine kadar yabancı dil öğretimi için sarf edilen zaman, emek ve maliyete bakıldığında hedeflenen sonuçlara ulaşamadığı düşünülmektedir. Bu olumsuzluğun nedenleri arasında ülkemizdeki yabancı dil edinimi için gerekli koşulların yeterli olmadığı ve yabancı dil edinim sürecini etkileyen olumsuzlukların varlığından kaynaklı olduğu söylenebilir.

Özen (1978, akt. Aküzel, 2006)'e göre yabancı dil öğrenme-öğretme sürecinde karşılaşılan sorunlar; öğretmen yetersizliği, kitapların nicel ve nitel yetersizliği, zaman yetersizliği, öğretim ortamlarının yetersizliği, öğrencinin kişisel yetersizliği, salt sınıf geçmeye yönelik düşünce ve davranışların baskınlığı, kalabalık sınıflar, uygun araç gereç noksanlığı, ders programlarının hazırlanışındaki noksanlıklar, yabancı dil öğrenmenin amacını algılamadaki yetersizlik, yönetmeliklerdeki yetersizlikler olarak sıralanmaktadır.

Cem (1978, akt. Akkuş, 2006) ise bu sorunlara daha farklı bir bakış açısı getirerek, ülkemiz eğitim sistemi içerisinde yer alan öğretim kademelerinde yabancı dil politikalarına ve çalışmalarına değinmiştir. Türkiye'de yabancı dil öğretiminin kökenlerine inilerek, şu anki konumu ortaya çıkarılarak, sosyal bilimsel araştırmalar yapılmadığını belirtmiş ve sonuçta yapılan önerilerin ve de düşüncelerin sadece yakınma boyutunda kaldığını vurgulamış; çözümüne gidilemeyen bu sorunlara yönelik "pratik" çözüm yolları getirecek ciddi araştırmaların yapılmamasını da yabancı dil öğrenimi açısından büyük bir eksiklik olarak nitelemiştir. Aslan (2003) çağdaş koşul ve olanaklardan en iyi şekilde yararlanarak çalışmalar yapılmasının, bu sorunun çözümlenmesine katkıda bulunabileceğini belirtmiştir.

Amaç

Bu çalışmada 6, 7 ve 8. sınıflarda İngilizce öğrenme sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları sorunların betimlenmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Öğrenci görüşleri bağlamında, İngilizce öğreniminde karşılaşılan sorunların saptanması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi; dil ediniminde etkili ve kalıcı bir öğrenmenin gerçekleşmesi ile birlikte başarıya ulaşması açısından önem taşıyacağı söylenebilir.

Problem Cümlesi

İlköğretim 6, 7, ve 8. sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin, İngilizce öğrenme sürecinde karşılaştıkları sorunlar ile bu sorunların çözümüne yönelik çözüm önerileri nelerdir?

Alt Problemler

İngilizce öğrenme sürecinde;

1. Öğrencilerin İngilizce öğrenme sürecinde karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
2. Öğrencilerin İngilizce öğrenme sürecinde karşılaştıkları sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?

Yöntem

Bu araştırma betimsel yaklaşıma dayalı nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır (Yıldırım ve Şimşek 2006: 39). Betimleme araştırmaları, var olan olayların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini de dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamayı hedefler (Kaptan,1989).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Burdur ili Bucak ilçe merkezindeki ilköğretim okullarının 6, 7 ve 8. sınıflarında öğrenim gören 390 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilere ait kişisel bilgiler tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.

Öğrencilere İlişkin Betimsel İstatistikler

	Cinsiyet	f	%
Cinsiyet	Kız	205	52,6
	Erkek	185	47,4
Sınıf Düzeyi	6. sınıf	1133	34,1
	7. sınıf	1114	29,2
	8. sınıf	1143	33,7

Tablo 1’ de görüldüğü gibi araştırmaya 205 (%52,6) kız öğrenci ve 185 (%47,4) erkek öğrenci olmak üzere toplam 390 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerden: 133’ü (%34,1) 6. sınıfta, 114 (%29,2) öğrenci 7. sınıfta ve 143 (%36,7) öğrenci 8. sınıfta öğrenim görmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplamak amacıyla, nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan “yapılandırılmış açık uçlu görüşme formu” kullanılmıştır.. Bu yaklaşımda özenle hazırlanmış ve belirli bir sıraya yerleştirilmiş bir dizi soru kullanılır ve görüşülen herkese bu sorular aynı tarzda ve sırada sorulur (Patton 1987: 112, akt: Akkuş, 2009).

Veri toplamada kullanılan görüşme formlarının geliştirilmesi sürecinde ilk olarak alan yazındaki İngilizce öğretim sürecinde karşılaşılan sorunlara odaklanan çalışmalar ve hazırlanan görüşme formları incelenmiş ve görüşme formunun açık uçlu olan temel soruları belirlenmiştir. Daha sonra 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Burdur ili Bucak İlçesinde, MEB’na bağlı bir ilköğretim okulunda bulunan 6,7 ve 8. sınıflarında öğrenim görmekte olan random yolla seçilmiş birer sınıfa (90 Öğrenci) İngilizce öğrenirken karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara çözüm önerilerini yazmalarının istendiği görüş alma formu uygulanmıştır. Bu aşamadan sonra elde edilen veriler incelenerek açık uçlu temel soruların cevaplandırılmasında katılımcıya yardımcı olmak amaçlı hazırlanan ipuçları ile görüşme formunun soruları oluşturulmuştur. Hazırlanan görüşme formları uzman görüşlerine sunulmuştur. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü ve Yabancı Diller Yüksekokulunda görev yapan dört öğretim üyesinin görüşleri alınmıştır. Bu süreçten sonra oluşturulan veri toplama araçları, okulun 6, 7 ve 8. sınıflarından birer sınıfa uygulanarak ayrıntılı ve derinlemesine bilgiler toplanmıştır. Ön uygulama sonuçlarına göre veri toplama araçlarını oluşturan soruların açık, anlaşılır ve de kararlı bir biçimde hedeflenen amaca hizmet ettiği belirlenmiştir. Çalışmada veri toplama aracının geçerlilik ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla “uzman incelemesi”, “katılımcı teyidi” ve “derinlik odaklı görüşmeden” yararlanılmıştır. 12 açık uçlu sorudan oluşan görüşme formları her bir katılımcı için ayrı ayrı düzenlenmiş ve Burdur ili Bucak ilçesinde 8 resmi merkez ilköğretim okullarında öğrenim gören 133 altıncı sınıf, 114 yedinci sınıf ve 143 sekizinci sınıf öğrencisi olmak üzere toplam 390 öğrencinin katılımıyla uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde içerik analizi yönteminden faydalanılmıştır. İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla, bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük içerik kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir teknik olarak tanımlanmaktadır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2008). İçerik analizinde temel amaç toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizinde temelde yapılan işlemler birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek 2006).

Veri analiz sürecinde ilk olarak görüşme formları katılımcılara ve öğretim kademelerine göre sınıflandırılmıştır. Sınıflandırma işlemi sonrasında öğrencilerin görüşme formları incelenmiş ve öğrencilerin İngilizce öğrenme sürecinde karşılaştıkları temel sorunlar ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerine işaret eden temalar belirlenmiştir. Daha sonra görüşme formlarında her cümle ayrı ayrı incelenerek ilgili görülen temaya yerleştirilmiştir. Sonraki aşamada ise temalara yerleştirilen cümlelerin görülme sıklığı SPSS 22 paket programından yararlanılarak, frekans ve yüzdeleri hesaplanmış ve tablolarına dönüştürülerek sunulmuştur.

Bulgular ve Yorum

Bu bölümde, araştırmada elde edilen verilere ilişkin bulgulara ve bulguların yorumlanmasına yer verilmiştir.

1. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemini oluşturan, “öğrencilerin İngilizce öğrenme sürecinde karşılaştıkları sorunlar nelerdir?” sorusuna yönelik bulgular ve belirtilme sıklığı tablo 2’de verilmiştir.

Tablo. 2.

İngilizce Öğrenme Sürecinde Öğrencilerin Karşılaştıkları Sorunları

Sorunlar	f	%
1. Ders kitaplarından kaynaklı (dili ağır, eğlenceli etkinlikler sınırlı, anlaşılır değil, etkinlikler zor vb.) sorunlar	197	50,5
2. Çok fazla kelime bilmiyor olma, kelimelerin bellekte kalıcı olmaması	184	47,2
3. Dil öğrenmek için gerekli malzemelerin (projeksiyon, cd çalar, internet, bilgisayar vb.) olmaması ve teknolojik donanım yetersizliği	161	41,3
4. Program kaynaklı (ders süresi/saatinin yetersizliği vd.) sorunlar	87	22,3
5. Öğrenme ortamı kaynaklı sorunlar (sınıf mevcutlarının kalabalık olması, dil laboratuvarı eksikliği vb.)	82	21,0
6. Sürekli İngilizce öğretmenin değişmesi	63	16,2
7. Ölçme değerlendirmeden kaynaklı sorunlar (örnek; sınav odaklı ders işlenmesi)	36	9,2
8. Öğretmen kaynaklı (öğretmen gramere ağırlık veriyor vb.) sorunlar	33	8,5
9. Sorun yok	26	6,7
10. Öğretmenin dersleri Türkçe anlatması	9	2,3
11. Diğer sorunlar (örnek; öğrencilerden kaynaklı-Öğrencilerin dersin huzurunu bozması)	8	2,1
12. İngilizcenin günlük hayatta kullanılmaması ve pratik yapma olanağının olmaması.	1	0,3

Tablo 2’de görüldüğü gibi öğrencilerin İngilizce öğrenme sürecinde karşılaştıkları sorunlar incelendiğinde en önemli sorunun “ders kitaplarından kaynaklı (dili ağır, eğlenceli etkinlikler sınırlı, anlaşılır değil, etkinlikler zor vb.) sorunlar” olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan 390 öğrenciden 197 (%50,5)’si ders kitaplarıyla ilgili sorun yaşadıklarını belirtmiştir. Öğrenciler ders kitaplarının dil açısından açık ve anlaşılır olmadığını, etkinliklerin zor olduğunu, okuma parçalarının çok uzun ve sıkıcı olduğunu, eğlenceli etkinliklerin sınırlı olduğunu belirtmişlerdir.

Öğrencilerin (%47,2) İngilizce öğrenirken karşılaştıkları ikinci sorunu, çok fazla kelime bilmiyor olma ve kelimelerin bellekte kalıcı olmaması şeklinde ifade etmişlerdir. Bu başlık altında yer alan sorunları belirten öğrenciler, bu sorunların ders çalışmaktan kaynaklandığını, yani sorunun tamamen öğrenci kaynaklı olduğunu ve derse karşı ilgisiz kaldıklarını, konu tekrarı yapmadıklarını bu yüzden İngilizce öğrenemediklerini dile getirmişlerdir. Bir öğrenci derse fazla sevmediğini bu yüzden yeteri kadar çalışmadığını belirtmiştir. Buradan öğrencilerin dil öğrenmek için yeterli motivasyona sahip olmadığı anlaşılmaktadır. Bilindiği gibi motivasyon dil

öğrenmede öncelikli itici güç olup, sürecin işlenmesini ve devam etmesini sağlar. Yeterli motivasyona sahip olmayan birey eğitim programının hedeflerine ulaşmada güçlük çeker (Akkuş, 2009).

161 (%41,3) öğrenci; “teknolojik donanım eksikliğinin” çok büyük bir sorun olduğunu ifade ederek sınıflarında dil öğrenmek için gerekli malzemeler olmadığını (projeksiyon, cd çalar, internet, bilgisayar vb.), İngilizce öğretmenin konuyu projeksiyondan göstermediğini, sınıflarında bilgisayar olmadığını ve çok fazla etkinlik yapamadıklarını, bu yüzden de dersin sıkıcı olduğunu belirtmişlerdir. 87 (%22,3) öğrenci “ders süresinin yetersiz olduğunu” ve “konuların çok ağır olduğunu” belirterek program kaynaklı sorunlardan bahsetmişlerdir. Bir öğrenci “Ders sürelerimiz kısıtlı bu yüzden konularımız geç bitiyor, yılsonunda konu tekrarı yapmak yerine konuları yetiştirmeye çalışıyoruz.” şeklinde hem ders saatlerinin azlığını hem de konuların çok olduğunu dile getirmiştir. 36 (%9,2) öğrenci “ölçme değerlendirme kaynaklı sorunların” olduğunu, çok ödev yaptıklarını ve ödevleri yetiştiremediklerini, sınavı iyi bir notla geçmeyi amaçladıkları için İngilizce çalıştıklarını ifade etmiştir. Nitekim bu durumda öğrencilerin, sadece sınav odaklı bir yapıda İngilizce öğrenmeye çalıştıkları söylenebilir. Bunun yanı sıra 33 (%8,5) öğrenci öğretmenden kaynaklı sorun olarak öğretmenlerinin gramere ağırlık verdiğini, görsel materyaller kullanmadığını belirtmişlerdir.

Araştırmada bu soruya yönelik, 82 (%21) tarafından “öğretim ortamından kaynaklı sorunlar” olduğu belirtilmiştir. Bu sorun kapsamında öğrenciler, dil öğrenmek için dil laboratuvarının olmadığını, sınıflarının mevcutlarının kalabalık olduğunu ve bu yüzden ders işlemekte zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Öğrencilerin sınıfın kalabalık olması konusunda görüş formlarındaki ifadelerinden bazıları şöyledir: “Sınıf mevcudumuz 28 kişi olduğu için bazen fazla gürültü oluyor. Dersi anlamada ve kavramada zorluk çekiyorum.” “Öğretmenin söylediğini duyamıyorum, çok fazla ses oluyor.” Sınıfların kalabalık olmasının yanı sıra öğrenciler (%2,1) sınıftaki diğer öğrencilerden kaynaklı sorunlara da işaret etmişlerdir. Bir öğrenci sınıftaki bazı kişilerden dolayı dikkatinin dağıldığını, derse odaklanamadığını dile getirirken diğer bir öğrenci arkadaşlarının sürekli derse böldüğünü başka bir öğrenci ise arkadaşlarının, kendisinin yanlış bir şey söylemesi durumunda alay edeceklerinden çekindiğini ve derse katılamadığını ifade etmiştir. Buradan da anlaşılacağı gibi sınıfların kalabalık olması, sınıfta disiplinin öğretmen tarafından yeterince sağlanamaması öğrencilerin dil öğrenmelerini engelleyen önemli sorunlardandır.

Öğrencilerin 63 (%16,2)’ü sürekli İngilizce öğretmeni değişiminin oluşturduğu sorununa değinmiştir. Bu konuda öğrencilerin ifadeleri şöyledir: “yıllarca sürekli İngilizce öğretmenimizin değişmesi. İlk öğretmenimiz konuyu farklı anlatıyordu, yeni gelen öğretmenimiz farklı anlatıyor.” “Bence tek sorun sürekli öğretmen değişmesi, o kadar çok değişiyor ki alışmak zaman alıyor.”

Araştırmaya katılan öğrencilerin %93,1’i buldukları sınıfa kadar derslerine hep İngilizce branşında öğretmenlerin girdiğini söylerken 27(%6,9) öğrenci ise İngilizce derslerine branş dışı öğretmenlerin girdiğini belirtmiştir. Öğretmenin derse Türkçe anlatması 9 (%2,3) öğrencinin belirttiği bir problemdir. Ayrıca araştırmaya katılan 26 (%6,7) öğrenci İngilizce öğrenirken hiçbir sorunla karşılaşmadıklarını belirtmiştir.

Tablo 2’de ifade edilen sorunlara göre öğrencilerin İngilizce öğrenme sürecinde karşılaştıkları temel sorunlara işaret eden temalar Şekil 1’de belirtilmiştir.

Şekil 1. Öğrencilerin İngilizce Öğrenme Sürecinde Karşılaştıkları Temel Sorunlara İşaret Eden Temalar

Şekil 1’de öğrencilerin karşılaştıkları sorunlara işaret eden altı tema belirlenmiş ve görüşme formlarındaki her cümle ayrı ayrı incelenerek bu altı temaya yerleştirilmiştir. Örneğin; bir öğrenci görüşme formunda yer alan “Ders süreleri kısıtlı bu yüzden konularımız geç bitiyor” cümlesi “Program” temasına “Program kaynaklı (Ders süresi-saati yeterli değil/az konular ağır)” şeklinde yerleştirilmiştir.

2. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “öğrencilerin İngilizce öğrenme sürecinde karşılaştıkları sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?” “sorusuna ilişkin bulgular ve istatistikleri tablo 3’ de yer verilmiştir.

Tablo 3

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin İngilizce Öğrenme Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri

Çözüm Önerileri	f	%
1. Öğretim ortamı- Dil öğrenmek için gerekli malzemeler (akıllı tahta, projeksiyon, CD çalar, internet, bilgisayar vb.)sınıflarda bulunmalı.	170	43,6
2. Ders kitapları açık ve anlaşılır olmalı, tek kaynak yerine farklı kaynaklardan ders işlenmeli.	162	41,5
3. Daha çok konuşma ve dinleme etkinliği yapılmalı, evde ders tekrarı yapmak için CD’ler verilmeli.	152	39,0
4. Ders saati arttırılmalı, farklı yöntemler kullanılmalı.	66	16,9
5. Öğretmen derste İngilizce konuşmalı.	34	8,7
6. Çözüm önerisi yok.	27	6,9
7. Ders çalışmalıyım. Tekrar etmeliyim.	20	5,1

8. Öğretmen değişmeli.	3	0,8
9. Konular daha eğlenceli olmalı, ders içeriği hafifletilmeli.	3	0,8
10. Dil iletişim aracı olarak ön plana çıkarılmalı ve konular günlük hayat ile ilişkilendirilmeli	1	0,3
11. Dersin düzenini bozan öğrenciler için bir şeyler yapılmalı	1	0,3

Tablo 3

incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin İngilizce öğrenme sürecinde karşılaştıkları sorunlara getirdikleri çözüm önerileri: 170 (%43,6) öğrenci dil öğrenmek için gerekli malzemeler (akıllı tahta, projeksiyon, CD çalar, internet, bilgisayar vb.) sınıflarda bulunmalı önerisinde bulunmuştur.

162 (%41,5) öğrenci ders kitaplarıyla ilgili çözüm önerisinde bulunmuşlardır. Bu öğrenciler, özellikle ders kitaplarının açık ve anlaşılır olması, tek kaynak yerine farklı kaynaklardan ders işlenmesi, kitapların daha eğlenceli olması, okuma parçaları ve paragrafların uzun olmaması gibi noktalara işaret etmişlerdir. 152 (%39) öğrenci öğretim yöntemlerini ve programı eleştirerek derslerde daha çok konuşma ve dinleme etkinliği yapılmalı, evde ders tekrarı yapmak için CD'ler verilmeli şeklinde çözüm önerileri getirmişlerdir. Bir öğrenci “İngilizceyi daha iyi anlayabilmek için MEB bir internet sitesi kurabilir” şeklinde bir öneride bulunmuştur. 66 (%16,9) öğrenci ders saatinin arttırılması gerektiği görüşünde olup aynı zamanda ders süresince farklı yöntemler kullanılması gerektiğini dile getirerek öğretmenlerinin kullandıkları yöntemleri yetersiz bulmaktadırlar. 34 (%8,7) öğrencinin öğretmenleri ile ilgili karşılaştıkları sorunlardan birine getirdikleri çözüm önerisi de öğretmen derste İngilizce konuşmalıdır şeklindedir. Bir öğrenci ise “öğretmen gerektiği zaman İngilizce gerektiği zaman Türkçe konuşmalı” şeklinde bir çözüm önerisinde bulunmuştur. Araştırmaya katılan üç öğrenci öğretmenin değişmesi gerektiğini savunurken, 20 (%5,1) öğrenci de kendileri açısından eleştiride bulunarak “ders çalışmalı ve tekrar yapmalıyım” şeklinde bir çözüm önerisi belirtmişlerdir. Üç öğrenci “konuların daha eğlenceli olması ve ders içeriğinin hafifletilmesi gerektiğini” ifade etmiştir.

“Dil iletişim aracı olarak ön plana çıkarılmalı ve konular günlük hayat ile ilişkilendirilmeli” şeklinde çözüm önerisi getiren sadece bir öğrenci bulunmaktadır. Bir öğrenci de dersin düzenini bozan öğrencileri eleştirerek; “sınıftaki bazı arkadaşlar uyarılmalı, kimse kimsenin hakkını yememeli, dersi işlenişini bölen arkadaşlar ciddi şekilde uyarılmalı.” İfadesini belirtmişlerdir. Bu bağlamda da bazı sınıflarda öğretmenlerin disiplini sağlayamadığı, anlaşılmaktadır. Ayrıca 27 (%6,9) öğrenci ise hiçbir çözüm önerisinde bulunmamışlardır.

Sonuç ve Tartışma

İngilizce öğrenme sürecinde, öğrenciler karşılaştıkları öncelikli sorunları; ders kitaplarından kaynaklı (dili ağır, eğlenceli etkinlikler sınırlı, anlaşılır değil, etkinlikler zor vb.) sorunlar, kendilerinin çok fazla İngilizce kelime bilmiyor olmaları ve kelimelerin belleklerinde kalıcı olmaması, dil öğrenme yaşantısı sürecinde öğrenme ortamlarında gerekli malzemelerin (projeksiyon, cd çalar, internet, bilgisayar vb.) olmaması ve teknolojik donanım yetersizliği olarak belirtmişlerdir. Ayrıca öğrenciler dil öğrenme sürecinde karşılaştıkları bu sorunlarla birlikte; program kaynaklı (ders süresi/saatinin yetersizliği vd.) sorunlar, öğretim ortamında dil öğrenmek için dil laboratuvarı yokluğu, sınıflar mevcutlarının kalabalık oluşu, sürekli ve sıklıkla

İngilizce öğretmeninin değişimi, ölçme değerlendirmeden kaynaklı sorunlar (örnek; sınav odaklı ders işlenmesi öğretmen kaynaklı (öğretmen gramer ve dilbilgisine ağırlık veriyor vb.) sorunlar, öğretmenin dersleri Türkçe anlatması, sınıfta bulunan diğer öğrencilerin dersin huzurunu bozması gibi durumları da İngilizce öğrenmede karşılaştıkları temel sorunlar arasında belirtmişlerdir.

Soner (2007)'in yaptığı çalışmasında da, öğrencilerin yabancı dil öğrenmede not alma ve sınıf geçmeyi önemsemeleri, diğer dersleri önemsemeleri, ulusal eşgüdüm ve denetim eksikliği, öğrencilerin okul dışında yabancı dili kullanma olanağının olmaması, öğretim programının yetersizliği, öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmedeki yetersizlikler ile araç-gereç yetersizliği, günümüzde de etkisini sürdürmektedir bulguları da araştırmadan elde edilen bulguları doğrulamakta ve desteklemektedir. Rowntree (1981: 3536)'de bir yabancı dil öğretmenin, dersin işleniş ve konusuna uygun ders kitabı (veya kaynak materyal) seçmesi ve öğrenci katılımının da gerekeceği temel aktiviteleri düşünmesi gerektiğini ve bu ilkelerin bir yabancı dil öğretmenin derse hazırlanırken uyması gereken önemli kurallardan olduğunu belirtmektedir. Bu sonucun da, araştırmada ortaya çıkan yabancı dil öğretmeninden kaynaklı sorunların çözümünde yol gösterici olarak kullanılabilir olduğunu ifade etmektedir.

Demirel (2002)'in yaptığı bir çalışmada da öğrencilerin kelime kapasitelerinin artırılması, ders araç ve donanım öğrenmedeki etkililiğine ilişkin olarak; etkili öğretimin gerçekleştirilmesi için öğrencinin aktif olarak öğrenme sürecine katılması, yaparak ve yaşayarak öğrenmesi, tüm duyu organlarını kullanarak öğretim sürecine dahil olması gerekmektedir. Çünkü, insanlar okuduklarının %10'unu, duyduklarının %20'sini, gördüklerinin %30'unu, hem görüp hem duyduklarının %50'sini, hem görüp, hem duyup, hem söylediklerinin %80'ini, hem görüp, hem duyup, hem söyleyip, hem de dokunduklarının %90'ını, hem görüp, hem duyup, hem söyleyip, hem de dokunup, hem de yaptıklarının %95' ini hatırlamakta" olduğunu ifade etmektedir.

Araştırmada öğrenciler; çok fazla kelime bilmiyor olmalarını, dersin akışını engelleyen öğrencilerin varlığını ve İngilizceyi tekrar etmeyip yeterli ders çalışmamalarını da kendilerinden kaynaklı sorunlar olarak belirtmişlerdir. Suna ve Durmuşçelebi (2013)'ye göre Yabancı Dil Öğrenme-Öğretme Problemine İlişkin Yapılan Çalışmaların Derlemesinde Türkiye'de yabancı dil öğrenme-öğretme probleminin varlığına işaret edilmekte; ancak araştırma ve çalışma konularının çeşitliliği bu problemin tek bir nedeninin olmadığını göstermektedir. İncelenen çalışmaların ortak noktası, yabancı dil öğretim politikası ve planlamasının olmamasından kaynaklı birçok sorunsalın ortaya çıktığı düşüncesidir.

Bu bağlamda dil öğretim politikalarının eksikliği, uygulama ve politikadaki farklılıklardan kaynaklı sorunlar, dil öğretiminde dilbilgisi ağırlıklı yöntemin kullanılması, öğrencilerin yeteri kadar zaman ayırmamasından kaynaklı dil becerisi eksikliği, sınıfların kalabalık oluşu, dilin kullanım alanının olmayışı, motive eksikliği, ölçme-değerlendirme uygulamalarında benimsenen yanlış yaklaşımlar, yabancı dil öğretmeni yetiştirme programlarının yetersizliği ve hizmet-içi eğitimin niteliksiz oluşu, ders saati yetersizliği gibi nedenler çalışmaların değindiği sorunları oluşturmaktadır. Nunan (1998)'a göre, yabancı dil öğretimi bir bağlam içinde sunulmalı ve öğretilmelidir. Bu bağlamda: 1.Öğrencilere dil öğrenimi seçenekler demeti olarak sunulmalı, 2.Öğrencilere dilbilgisi-bağlam ilişkisini gerçek ortamlarda keşfedeceği olanaklar sunulmalı,

- 3.Yapı-işlev ilişkisinin net olarak anlaşılabilceği dil öğretim yöntemleri gösterilmeli,
- 4.Öğrencileri dilin aktif kullanıcıları ve yorumlayıcıları olmaya teşvik etmelidir.

Aküzel (2006)'de "İlköğretim 4-8. Sınıflarda Yabancı Dil Öğretimindeki Başarısızlık Nedenlerinin İncelenmesi" adlı çalışmasında, ilköğretim okullarında yabancı dil öğretimindeki başarısızlık nedenlerini incelemiştir. Başarısızlık faktörleri olarak yabancı dil dersi programından kaynaklanan aksaklıklar, yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntem ve teknik hataları, öğretmen yetersizliğinden yabancı dil derslerinin boş geçmesi ya da derse branş dışı öğretmenlerin girmesi, yabancı dil derslerinin görsel işitsel araçlarla yeterince desteklenememesi, ders saatlerinin yetersizliği, yabancı dil öğretimine uygun olarak düzenlenmemiş kalabalık sınıflar, öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye karşı ilgisi ve tutumu, veli desteğinin yetersizliği, öğrencilerin Türkçe bilgisinin yetersizliği, OKS sınavında yabancı dil sorusu olmadığından özellikle 7 ve 8.sınıflarda öğrenci ve velilerin yabancı dil dersini diğer dersler kadar önemsememeleri olarak özetlemiştir.

Oğuz (1999) ise çalışmasında benzer sonuçlara ulaşarak; okulların İngilizce öğretimi için yeterli donanıma sahip olmadığını, öğretmenlerin yeterince öğretim materyali kullanmadıklarını ifade etmiştir. Aynı zamanda öğretim yöntemlerinin geleneksellikten uzaklaşmadığını, katılımcıların kitapları yetersiz bulduğunu, okullarda yabancı dil ile ilgili yeterli kaynağın bulunmadığını belirtmiş olması bu araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgular ve ulaşılan sonuçlar doğrultusunda, İngilizce öğrenme sürecinde öğrencilerin karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri bağlamında şu önerilere yer verilebilir:

1. İngilizce derslerinde sadece sınav odaklı çalışmaya yer verilmeyerek; yabancı dil bir iletişim aracı olarak ön plana çıkartılmalı, öğretmenler dersin işlenme sürecinde; Türkçe anlatımlardan ve öğrencilerde sınav kaygısına neden olmaktan kaçınılmalıdır. Dil öğrenme sürecinde etkili bir öğrenme hedefine ulaşılacak ise dört dil becerisinin de (okuma, anlama, dinleme ve konuşma) ölçülmeye çalışıldığı sınavlar yapılmalıdır.
2. Ders kitaplarının yetersizliğinin giderilebilmesi için ders kitapları incelenerek ve bu konuda öğretmenlerin görüşleri de alınarak kitaplardaki eksiklikler belirlenmelidir. Kitaplar; öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırıcı ve belleklerinde kalıcılığı destekleyici görsel unsurlarla zenginleştirilmiş, dört dil becerisini de içeren etkinlik temelli, öğrenirken eğlenebilmelerine de olanak tanıyan nitelikte oluşturulmalıdır. Bununla birlikte ders kitapları açık ve anlaşılır olmalıdır. Evde konu tekrarı yapmaya ve öğrenmede kalıcılığı sağlamaya yönelik CD'ler verilmelidir.
3. Araştırma bulgularında ortaya çıkan öğrenci görüşlerine göre ders saatlerinin uygulanmakta olan programlara göre yetersiz kaldığı görüldüğünden; İngilizce ders saatlerinin artırılması faydalı olacaktır.
4. Dersliklerin fiziksel ve teknolojik donanımının yetersiz olması öğrencilerce karşılaşılan bir diğer önemli sorundur. Olanaklar çerçevesinde okullarda yabancı dil öğretimi için ayrı derslikler

kurularak dil öğretiminde kullanılan gerekli görsel-işitsel materyaller temin edilmeli ve bu materyallerin kullanımı öğretmenler tarafından takip edilmelidir. Sınıf içi etkileşimi daha kolay sağlamak ve verimliliği arttırmak için sınıflar, U-tipi oturma düzenine uygun olmalıdır. Sınıf mevcutları ideal bir sınıfta olması gereken en fazla 25 öğrenci sayısını geçmemelidir

5. Derslerde dört dil becerisinin de etkin şekilde kullanımını sağlayan iletişim temelli yaklaşımlar kullanılarak; dil öğretimi, öğrencilerin yaparak-yaşayarak dört dil becerisini de edindiği kendini rahatça ifade edebileceği şekilde işlenmelidir.

Kaynakça

- Akkuş, Ö. (2009). *Türkiye’de İngilizce öğrenim ve öğretiminde karşılaşılan sorunlar (Sivas ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.
- Aküzel, G. (2006). *İlköğretim 4-8. sınıflarda yabancı dil öğretimindeki başarısızlık nedenlerinin incelenmesi (Adana örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Aslan, O. (03.02.2003), *Türkiye’de yabancı dil öğretme ve öğrenmede karşılaşılan sorunları çözümlenmeye yönelik bir öneri: yabancı dil öğretimi ve öğreniminde internet kullanımı*. Akademik Bilişim Konferansı, Çukurova Üniversitesi.
- Aydoslu, U., Büyükyavuz, O. (2005). Burdur’da İngilizce öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlar. *I Burdur Sempozyumu*.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). Songün, R. (1983). Doğu Anadolu orta dereceli okullarda İngilizce öğretmen, öğrencilerinin öğretim, öğrenim ve ilişkileri, *Türk Dili Dil Öğretim Özel sayısı*, ss 102 Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegem Yayınları.
- Cem, C. (1978). *Kamu yönetimi ve toplumsal dilbilim açısından: Türkiye’de kamu görevlilerinin yabancı dil sorunları*. Ankara: Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları.
- Demirel, Ö. (2002) *.Planlamadan değerlendirmeye öğretim sanatı*. Pegem Akademi, Ankara.
- Halat, S. Ocak, G. (2015). Ortaokul öğrencilerinin ders çalışma becerileri ve ingilizce dersine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Iğd Üniv Sos Bil Der / Igd Univ Jour Soc Sci Sayı / No. 8, Ekim / October 2015: 131-159*
- Kaptan, S. (1989). *Bilimsel araştırma ve gözlem teknikleri*. Ankara: Tekışık A. Ş. Veb Ofset Tesisleri.
- Mersinligil, G. (2002). *İlköğretim dört ve beşinci sınıflarda uygulanan ingilizce dersi öğretim programının değerlendirilmesi (Adana ili örneği)*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.

- Millî Eğitim Bakanlığı, (2006). “*Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı İlköğretim İngilizce Dersi (4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programı*”. http://ogm.meb.gov.tr/prog_dyr.asp Erişim tarihi: 10/04/2012.
- Millî Eğitim Bakanlığı(2009). Millî Eğitim Bakanlığı Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Yönetmeliği. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/26184_1.html, web adresinden 08 Mayıs 2013 tarihinde edinilmiştir.
- Nunan, D. (1998). Teaching grammar in context. *ELT Journal*, 52(2), 101-109. 1998.
- Oğuz, E. (1999). *İlköğretimde yabancı dil (İngilizce) öğretimi sorunları*. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- Özdemir, E. A. (2006). Türkiye’de İngilizce Öğreniminin Yaygınlaşmasının Nedenleri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2 (1), 28-35.
- Özen, A. (1978).“Yabancı dil öğretiminin gerisindeki sorunlar”, *İzlem Dergisi*.1, Eskişehir.
- Rowntree, D. (1981). *Developing courses for students*, London: McGraw Hill (UK).
- Sevinç, K. Ü. (2006). *İlköğretim okullarında ingilizce öğretiminde karşılaşılan güçlüklerle ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır: Diyarbakır Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Soner, O. (2007).Türkiye’de yabancı dil eğitiminin dünü bugünü. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2007,7(28). s.397-404, Ankara.
- Yıldırım, A. Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, Suna. Durmuşçelebi, M. (2013). Türkiye’de yabancı dil öğrenme-öğretme problemine ilişkin yapılan çalışmaların derlemesi. *OPUS*, ISSN: 2146-5177 Yıl:3 Cilt:3 Sayı:5. Aralık-2013/2.

Extended Abstract

Introduction

Nowadays individuals not only communicate with other individuals within their own societies, but also communicate with individuals living in other communities and the intensity of this communication continues to increase day by day. Although language is an important phenomenon that enables communication between individuals, it is not enough to communicate with mother tongue in developing world conditions and individuals feel obliged to learn a foreign language. In the context of the increasing importance of foreign language learning today, the need for foreign language learning requires continuous monitoring and development of the language learning and teaching process in accordance with the needs of the age and the needs of the individuals.

It is thought that when the time, labor and cost spent in teaching foreign languages from primary education to higher education are examined, the results cannot be achieved. It can be said that the conditions required for the acquisition of a foreign language in our country are not sufficient and that the negative effects that affect the acquisition of a foreign language are due to the existence of these conditions.

In this research, in the context of student opinions; In the 6th, 7th and 8th grades, it is aimed to describe problems encountered by students during the English learning process and to develop solution proposals.

This research is a qualitative study based on a descriptive approach. Qualitative research is in which qualitative data collection methods such as observation, interview and document analysis are used, followed by a qualitative process for the realization of perceptions and events in a realistic and holistic way in the natural environment.

Study Group

The study group consisted of 390 students, 205 (52.6%) female students and 185 (47.4%) male students. Of these students: 133 (34,1%) are in sixth grade, 114 (29,2%) are in seventh grade and 143 (36,7%) are in sixth grade.

Data Analysis

Content analysis method was used to analyze the data. The main objective of content analysis is to reach the concepts and relationships that can explain the collected data. In the data analysis process, first interview forms were classified according to participants and instruction levels. After the classification process, the interview forms of the students were examined and the main problems students encountered during the learning process in English and the themes pointing to the solution suggestions for these problems were determined. Then, each sentence in the interview forms is examined separately and placed on the relevant theme. In the next stage, the frequency of the sentences placed in the themes was calculated using SPSS 22 package program and the frequency and percentages were converted to tables.

Conclusion and Discussion

In the process of learning English, students face the primary problems they face; the language originated from textbooks (the language is heavy, the fun activities are limited, the activities are not comprehensible, the activities are difficult, etc.) problems, themselves do not know much English words and words do not stay in memory, language learning during the process of learning environments required materials (projection, CD player, internet, computer, etc.) lack of technology and lack of hardware problems have stated. In addition, students encounter these problems in the process of language learning; program-based (lack of course time/hour, etc.) problems, lack of language laboratories to learn language in the teaching environment, overcrowding of classes, change of English teacher constantly and frequently, problems caused by measurement evaluation (e.g. exam-oriented course processing, Teacher's grammar and

grammar, etc.), teachers teach lessons in Turkish, students ' peace of mind as well as the situation they see as problems.

As a result of the research findings, students have stated that they do not know much of the words, that there are students who hinder the flow of the course, and that they do not repeat English and do not study enough. In this context, problems related to language teaching policies, problems arising from differences in practices and policies, the use of grammar-weighted method in language teaching, lack of language skills due to the lack of sufficient time allocation of students, crowded classes, lack of use of language, lack of motivation, misconceptions adopted in measurement and evaluation practices, inadequacy of foreign language teaching programs. In this context, the fact that the Turkish education system does not have a solution-oriented holistic, unique language teaching program and method to solve the problems that arise from these general trends and findings, and that foreign programs are taken without regard to the structure of its own students can be seen as a structure that is the basis for failure in.

Recommendations

In English classes, not only the examination-focused work is included; foreign language should be foregrounded as a communication tool; Should avoid avoiding the anxiety of the test in Turkish narratives and students. If an effective learning goal is to be achieved in the language learning process, the examinations to be measured in the four language skills (reading, comprehension, listening, and speaking) must be done.

In order to overcome the inadequacy of the textbooks, the textbooks should be examined and the deficiencies in the books should be determined by taking the opinions of the teachers in this subject and the teachers should be given the freedom to choose different books. On the other hand, textbooks should be clear and understandable, and should appeal to students with visual asset richness. There should be fun practice, including four language skills in the language learning process. CDs should be given at home to make the subject hot and to make it persistent. The facilities should be provided with separate classrooms for foreign language teaching in the schools, and the necessary audiovisual materials used in language teaching should be provided and the use of these materials should be followed by the teachers.

Using communication-based approaches that enable the use of four language skills effectively in lessons; language teaching should be done in such a way that students can express themselves freely by being able to learn four language skills by doing and living by getting out from being predominant in language knowledge.